

Gierslövs Byablad

Nr. 2 2014

*Röken kväljer kvävande, nät av ångor vävande, het och stark och frän.
Kolen kallna klingande, knäppande och ringande, i höga svarta hoparna
vid askbeströdda groparna emellan frusna trän.*

Av Dan Andersson

Vårt mål är att skapa en levande landsbygd och värna om varandra.
Gärdslövs Byalag bankgiro 5591-7579

ÅLDERMANNABREV

Äntligen sommar!

Det är nu vi får belöningen för alla bistra vintermånader vi står ut med här ute på slätten. Nu laddar vi för en ny sommar med kolmila, midsommarfirande och tågturer kors och tvärs. Tack vare alla våra eldsjälar i byalaget så kan vi hålla ett späckat schema med aktiviteter för alla åldrar. Så passa nu på att njuta av de varma sommarkvällarna vid kolmilan i goda vänners lag.

Vi hade för ett tag sedan en mäsса om avlopp och de nya regler som drabbar många av oss här ute. En mäsса som slog alla rekord i antalet besökare och det gläder mig att så många tog chansen att informera sig och ställa frågor till kommunen. Man skall alltid tänka på att när det gäller kommunen är allting inte svart och vitt man skall ställa krav och ifrågasätta saker och ting speciellt om man bor på landsbygden som vi. Vi har nu ett avtal, en lokal överenskommelse, som många föreningar har tecknat med Trelleborgs kommun som kallas Trelleborg Tillsammans. Det är ett avtal som förpliktigar föreningar och kommun att arbeta tillsammans och visa varandra mer förståelse. Trelleborg är en av de första kommunerna i landet att skapa detta avtal mellan föreningar och kommun, så gå gärna in på kommunens hemsida och läs mer eller fråga oss i byalaget så berättar vi.

I andan av Trelleborg Tillsammans så jagar vi folk som kan slå med lie så har ni en lie hemma och kan visa de yngre hur man slår så hör av er till mig tanken är att vi skall hjälpa till att slå en äng den 21 augusti utanför Trelleborg. Vi kommer även att tillsammans med Grönby Byalag arrangera en grillkväll den 23 augusti och mer information om dessa två arrangemang kommer, så håll ögonen öppna.

Jag vill även rikta ett stort tak till Ulla och Kjell Andersson som lägger ner mycket arbete på vår trädgård vid Kulturhuse och inte minst Lennart Kristennson som varje vecka klipper vårt gräs och jo, har man en åkgräsklippare och bor i närheten så får man gärna hjälpa honom med detta.

Så passa på att njut av sommarens alla aktiviteter och kom gärna med förslag till oss inför hösten planering som är i fullgång.

Med vänliga hälsningar

Lars-Erik Olsson

Ålderman
Gärdslövs Byalag

Sommarens program 2014

Eftermiddagsgruppen

Träffas tisdagar udda veckor mellan
14.00 – 16.00 i Kulturhuset.

För program och information kontakta
Ulla Andersson tel. 0410-221 28

Ett samarbete med

Studieförbundet/Vuxenskolan

Qi-gong hos Stina på backen

I sommar tisdag 3/6, 8/7, 12/8 kl.19.00.

Vår vanliga qi-gong startar åter tisdagen
den 16 september kl.19.00 i Kulturhuset
under ledning av Agneta Östlund.

För information och anmälan:

Carl-Gustav Jagerstam tel. 0410-209 81

Ett samarbete med

Studieförbundet/Vuxenskolan

Midsommarafton

Fredagen den 20 juni kl.12.00

träffas vi vid Kulturhuset och

klär midsommarstången tillsammans.

Vår speleman Marcus Linderlöf spelar upp

till dans för alla åldrar. Ta med blommor,

björkris, barnasinne och ett gott humör!

Det finns försäljning av grillad korv och
kaffe med bullar.

Guidad mattur på landsbygden

Söndagen den 29 juni bjuder vi in er till en
guidad tur i bygden med Lennarts tuff tuff tåg.

❖ Vi startar vid Kulturhuset i Gärdslöv.

❖ kl. 10.00 & kl. 13.00.

❖ Guidad tur i vår vackra bygd där ni åker
med Lennarts tuff-tuff tåg.

❖ Fänkålsgravad lax med hovmästarsås
samt nypotatis.

Pris:

Vuxen 70:-/pers & Barn över 12 år 30:-/pers.

För information:

Lennart Kristensson

Tel: 0705-12 08 11

E-Post :byalaget@gardslov.se

Grillafton i puben tema Amerika

Fredagen den 4 juli kl. 19.00

Välkomnar vi alla medlemmar till en Pubafton
med grillarna tända vid Kulturhuset. Som alltid
med trevligt sällskap, drycker och snacks till
självkostnadspris.

Byalagets kyrkosöndag

Söndagen den 17 augusti kl.18.00

välkomnar vi er till en friluftsgudstjänst vid
Gärdslövs kyrka i byalagets anda.

Efter gudstjänsten bjuds vi på kaffe och kaka
i kyrkan.

Räkafton

Fredagen den 22 augusti kl. 18.00 är ni
välkomna till Kulturhuset för en räkafton
med traditionella tillbehör 100: -/pers.

Starkare drycker medtages själv.

Anmälan oss till handa senast den 18/8.

Anmälan till:

Carl-Gustav Jagerstam

Tel: 0410 – 209 81

Mobil: 0768 – 78 46 32

E-Post :byalaget@gardslov.se

Surströmmingsafton

Lördagen den 20 september kl. 17.00 är ni
välkomna till Kulturhuset för att prova
surströmming med traditionella tillbehör,
100: -/pers.

Starkare drycker medtages själv.

Anmälan oss till handa senast den 15/9.

Anmälan till:

Carl-Gustav Jagerstam

Tel: 0410 – 209 81

Mobil: 0768 – 78 46 32

E-Post :byalaget@gardslov.se

www.gardslov.se

Mat och nöje

Tvättlinor i taket med randiga handdukar på "tork", gamla vinflaskor med rinnande stearinljus och en riktigt god lasagne på tallriken, så ser en pubafton med Italientema ut. Stort tack till Stina, Linda, Catti och Erik och för en trevlig kväll!

Underhållningen på årets sillafest stod Ulrika och Magnus Christmar för och det är ett sant nöje att se och lyssna på veteraner från revyvärlden.

Teaterresan till Trelleborg avslutades med buffé på kinarestaurang, mums!

Vi är några stycken som tycker att det vore trevligt med en boule-bana i anslutning till Kulturhuset. Vem som helst kan lära sig spela boule och det är ett enkelt och roligt sätt att umgås på där alla kan vara med.

Nu vill vi gärna veta om det är fler som gillar idén. Skulle du utnyttja banan om det byggdes en? Hör då av dig till någon i styrelsen eller mejla till byalaget@gardslov.se så att vi vet om det finns tillräckligt stort intresse.

Bokbuss på väg

I bokbussen hittar du böcker, ljudböcker, cd-skivor och tidskrifter till hemlån. Den duktiga personalen hjälper dig gärna med tips om läsning som passar just dina intressen. Det som inte finns med i bussen kan du beställa.

Glöm inte att utnyttja denna service - för få som lånar innebär indragna turer. I Gärdslöv stannar bokbussen tisdagar udda veckor kl 16.45-17.05. Välkommen!

Ingen katt ska vara oönskad!

Föreningen KATT.IN har bett oss i byalagets styrelse att vidarebefordra information om vikten av att vi tar hand om våra katter för att minska antalet oönskade herrelösa katter.

Upp till 120 kattungar

En katthona kan få ungar redan från sex månaders ålder och en okastrerad honkatt kan föda upp till 120 kattungar under sitt liv. Avkomma som i sin tur snart också får kattungar. Man behöver inte vara bra på huvudräkning för att inse varför kastrering borde vara en självklarhet så länge man inte ska använda katten i avel.

Katten behöver inte vara förvildad för att föda sina ungar ute i naturen. Även din okastrerade dräktiga katthona kan dra sig undan och föda utomhus någonstans och aldrig ta med ungarna hem igen.

Går ett hårt liv till mötes

En lösspringande okastrerad katt kan snart ge upphov till en snabbt växande kattkoloni där det lätt sprids virussjukdomar som kattpest och kattsnuva. De får även ofta mask som orsakar dem stort lidande. Varje år lämnas tusentals

Många djursjukhus och veterinärer har kastreringskampanjer vår och höst till nedsatt pris!

katter att frysa eller svälta ihjäl. Det är rent djurplågeri.

Många fördelar med kastrering

Utöver att slippa oönskade kattungar så minskar katten sitt revir och blir mer tillgiven. Och framför allt hankatternas urin luktar mycket mindre fränt vilket självklart uppskattas av dem som får besök av revirpinkande kattpojkar.

Visst är katten värd vår kärlek och omsorg.

Avloppsmässa i Kulturhuset

Strålände sol, överallt parkerade bilar och så massor av folk. Avloppsmässan i Kulturhuset den 12 april drog fler besökare än någon hade räknat med och tack och lov så hade vi vädret på vår sida. Annars hade nog de utställare som inte fick plats inomhus blivit lite ledsna.

Under dagen hann nästan 400 personer besöka vårt Kulturhus för att prata med kommunens representanter och samtidigt titta på vad de många utställarna hade att erbjuda i form av enskilda reningsverk av olika slag. Intresset var stort och frågorna många.

Det här med enskilda avlopp vill man kanske helst glömma bort – för det kostar en hel del att bygga nytt. Men undermåliga enskilda avlopp är stora miljöbovar som släpper ut för mycket fosfor och kväve och anses vara en av orsakerna till det dåliga tillståndet i såväl Östersjön som i våra svenska sjöar och vattendrag. Faktum är att enskilda avlopp, som utgör 10 procent av den totala mängden avlopp, smutsar ner mer än övriga 90 procent kommunala avlopp. Idag finns det över en halv miljon enskilda avlopp som behöver uppdateras. Det är fastighetsägaren som har ansvar att se till att avloppet uppfyller lagstiftningens krav och bara de som är över 75 år och äger sin fastighet kan få dispens. Själva förfarandet berättar man gärna om på kommunens samhällsbyggnadsförvaltning. Mycket bra info finns också på avloppsguiden. se

Turerna kring de enskilda avloppen i kommunen har varit många:

År 2005 skickade kommunen ut en enkät till alla med enskilt avlopp (ca 1.000) med frågan om man skulle

vilja ansluta sig till kommunens nät för samma kostnad som för en villa i Trelleborg. Över 90 procent svarade ja. Beslut skulle sedan tas i kommunfullmäktige. År 2008 togs beslutet att alla som ansluter sig till kommunalt vatten/avlopp ska betala samma kostnad, oavsett var i kommunen detta sker. Frågan behandlades av Tekniska nämnden.

År 2011 tar Miljö- och Samhällsbyggnadsnämnden upp frågan igen eftersom de ser det som en miljöfråga, men även för att det finns ett kammarrättsbeslut om att kommunerna endast får ta ut faktiska kostnader vilket ej blir fallet med gemensamma/sociala kostnader. För att påskynda processen delas kommunen upp i de fyra avrinningsvattendragen. Man vill förenkla hanteringen av de ca 700 berörda och även kunna ta ett annat beslut än Tekniska nämnden.

Byrådet i Trelleborgs Kommun reagerar på att det ska kosta mer på landsbygden än i centralorten. Det rimmar dåligt med uttalanden om att landsbygden är viktig. Det finns ett beslut i frågan från 2008 och det har gjorts undantag från det nya beslutet vid Fröjdenborg-Långbotten som följer 2008 års beslut.

Byrådet kommer att delta aktivt i denna fråga och vill ha en dialog om möjligheter genom att man slår sig samman och vill även diskutera om det går att dela upp anslutningsfrågan i infrastruktur och V/A-kostnad.

Även om det finns en del oklarheter att reda ut så var ändå alla mycket nöjda med dagen. Flera utställare sade spontant att det var den bästa minimässa de varit med på och besökarna uppskattade möjligheten att både kunna ställa frågor till kommunen och att diskutera sinsemellan.

Roligt att arrangera när alla blir så nöjda – besökare, utställare och kommunen.

Kön var lång till bordet där kommunens miljöinspektör svarade på frågor.

Påskpyssel

Ägg, målarfärg, penslar, papper, tyg, ja listan är lång över vad som fanns att pyssla med i

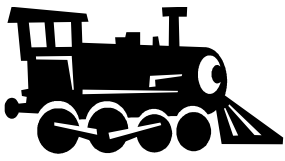
Kulturhuset inför påsk och här kan ni se några av alla alster som tillverkades. Vi tackar Mette för ett fantastiskt engagemang och arbete och hoppas på fler pysslare vid nästa tillfälle.

Vedplockning

Som vanligt träffades vi i gläntan där milan byggs för att sedan ge oss ut i skogen och samla ved från fjolårets skogning. Vi hade tur med väder och vind och lagom till lunch var högen med ved tillräcklig för årets mila. Ett stort tack till alla vedsamlare, rumpnissegänget och lunchpatrullen!

Gärdslövs Byalags Kolmila

Onsdagen den 28 maj

På kvällen tänder vi vår kolmila

Servering av kaffe med bulle och grillad korv mm.

Torsdagen den 29 maj kl. 13.00.

Gudstjänst vid milan under ledning av Maria Kroon.

Servering av kaffe med bulle och grillad korv mm.

Försäljning av kol vid milan.

Fredagen den 30 maj kl. 18.00.

Tänder vi grillarna och bjuder in alla till en Trubadurafest med grillspett med potatissallad, korv mm.

Framåt skymningen kommer även vårt spöktåg ta en tur i skogen med alla barn.

Lördagen den 31 maj

Släcker vi vår mila framåt natten.

Vår kolmila vakts dygnet runt av våra erfarna kolare och vill man sitta med på ett pass som varar i fyra timmar så är det bara att anmäla sig vid milan eller Magnus tel.073 – 448 90 01

Det är fritt inträde och alla åldrar är välkomna. Tänk på att hundar ska hållas kopplade och under uppsikt på milans område.

Son av vår bygd blev kung av brygd

Detta är historien om hur en av bygdens söner så småningom blev bryggerikung i Lund.

Christer Nilsson i Skurup berättar: ”Det var en karta från 1885 över området kring Vinkelgatan i Skurup som väckte min nyfikenhet. Några tomter var obebyggda och min blick fastnade på den som nu är Vinkelgatan 4. Till tomten hörde en långsmal remsa som låg bakom nuvarande Systembolaget och som tidigare hade varit en repslagarbana. Enligt kartan ägdes tomten av en fabrikör J.M. Ekström.”

Men vem var då denna J.M. Ekström? Christer påbörjar ett idogt letande i tillgängliga källor och ett livsöde växer fram.

Född på Lovisefarm

J.M. Ekström visar sig vara Jakob Magnus Ekström, född den 22 december 1818 på Lovisefarm i Önnarp. Föräldrarna var komminister Magnus Ekström från Tolånga och hans hustru Constantia Magdalena Albrecht från Gärdslöv.

Jakob Magnus var äldst av fyra syskon. Systern Ulrica var två år yngre, medan bröderna Johan och Christian var fem respektive sju år yngre.

Bodde i Gärdslövs prästgård

Fadern dog 1841, då Jakob Magnus var 23 år gammal. Enligt Herdaminnet (ett personhistoriskt uppslagsverk över samtliga präster i ett stift) var dödsorsaken cancer: ”M.E. bar alltid en tobakspipa hängande i munnen varav förorsakades kräfta i underläppen, varav han dog”.

Familjen bodde då i Gärdslövs prästgård, men efter komministerns bortgång flyttade man tillbaka till Lovisefarm som var i familjens ägo.

Länsman i Sjörup

Tre år senare var Jakob Magnus klar med sina studier och flyttade till Sjörup 9, V. Alstad, där han arbetade som länsman. Gården arrenderade han av Börninge Kloster. Han hade gift sig med den ett år yngre Hilda Augusta Nelander, dotter till kommini-

stern i Husie församling, Bengt Jacob Nelander.

Barnen lät inte vänta på sig. På lillejulafton år 1944 kom förste sonen, Herman, till världen och i oktober två år senare föddes Ernfrid Magnus.

Kapitalet växte under åren i Brandstad

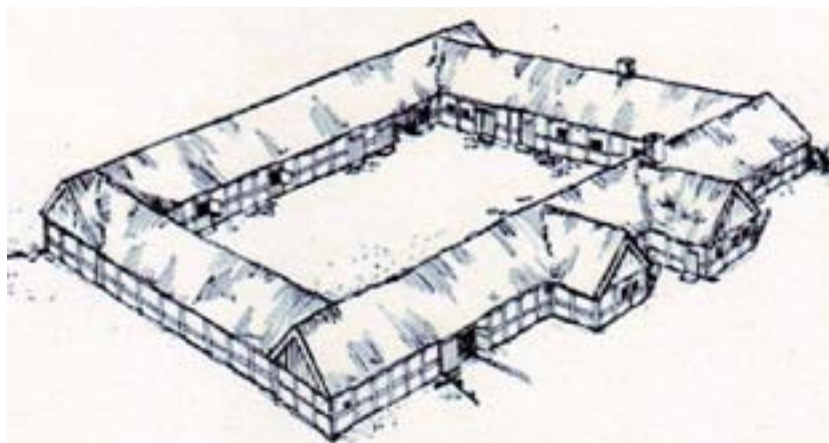
År 1847 gick flyttlasset till Brandstad Boställe, en stor gård till vänster om väg 13, en knapp mil norr om Sjöbo. Att det var ett boställe innebar att det var en gård som ägdes av kyrkan eller kronan och som fungerade som tjänstebostad. Utöver bostaden ingick som lönen inkomst som gårdens jordbruk inbringade. Här stannade familjen i femton år och det var troligen här som Jakob Magnus byggde upp sitt stora kapital.

Startade bryggeri i Lund

Familjen flyttade till Lund år 1862 och åtta år senare startade Jakob Magnus Lunds Bryggeribolag tillsammans med handlaren Pehr Larsson.

I kvarteret fanns sedan 1860 ett hus med en ”malttorka” som uppförts av A.J. Lundbom och som de båda herrarna nu tog över. En stor tvåvåningsbyggnad i tegel uppfördes 1870. Utöver kontor innehöll byggnaden såväl jästkällare som isbehållare, humlemagasin, bryggerirum, rum för drickatillverkning, maltmagasin och en ångpanna.

Året därpå byggdes ett svinhus som snart ändrades till jästkällare. Den snabba tillväxten gjorde

Prästgården i Gärdslöv var en gång i tiden en stor, fjurlängad gård.

att bryggeriet snart överskuggade Lunds alla småbryggerier.

Ensam ägare till bryggeriet

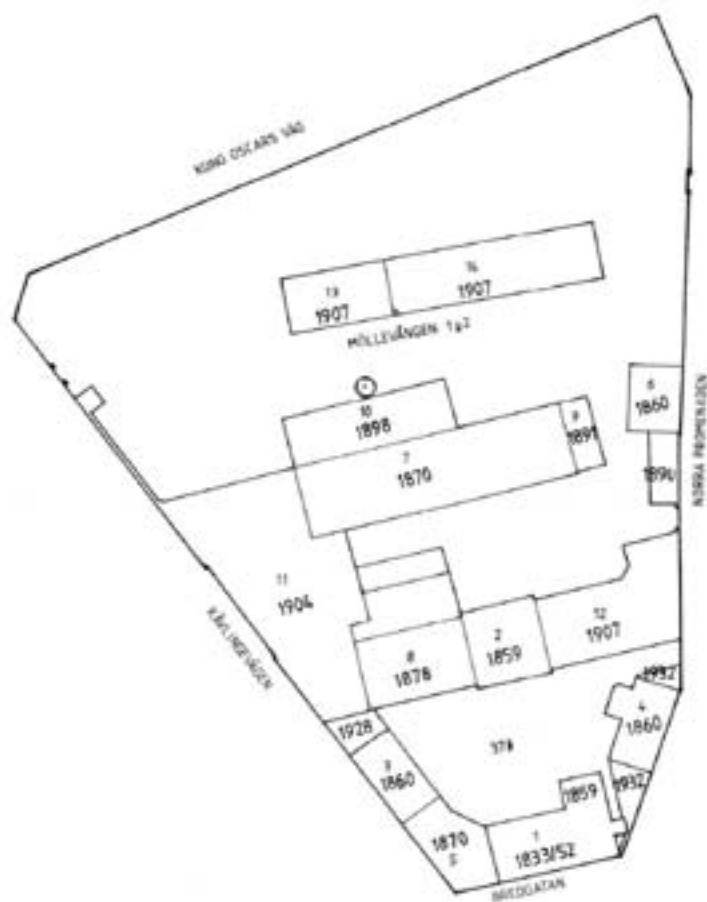
Efter Larssons död 1874 blev Jakob Magnus ensam ägare. Han fortsatte utbyggnaden med ett tvåvåningsmagasin och en större industrihall i korsvirke.

Sonen tog över

Hustrun Hilda Augusta avled 1885 och 1889 överlät Jakob Magnus bryggeriet till sonen Ernfrid, som då var sjökapten. Ernfrid ombildade företaget till aktiebolag året därpå och blev själv verkställande direktör, medan Jakob Magnus satt kvar i styrelsen.

10.000 hektoliter öl

Utvecklingen av företaget fortsatte med nytt ångpannehus och ombyggnad av bryggeriet för att uppnå en årlig produktion om 8.000 hektoliter öl. 1899 tillverkades 10.000 hektoliter öl och dricka och den produktionen höll sig länge konstant. Bryggeriet sysselsatte 40 arbetare och de olika byggnaderna tog upp ett helt kvarter. År 1904 lämnade Jakob Magnus styrelsen och avled samma år.

Bryggeriet i Lund tog upp ett helt kvarter. Flera av byggnaderna är idag byggnadsminnesförklarade.

Vad hände sedan?

I slutet av 1950-talet blev Lunds Bryggeribolag dotterbolag till Malmö Förenade Bryggerier. Genom detta företags uppgång i AB Pripp & Lyckholm kom Lunds

Bryggeri vid den stora fusionen 1964 att tillhöra Pripps-Bryggerierna AB. På slutet tillverkades enbart läsk i Lund och den sista flaskan tappades i oktober 1967.

Källor: Christer Nilsson, geni.com
Kulturen Lund, Lunds bevaringsprogram

Vems är lådan?

För att spara porto försöker vi i styrelsen och tidningsgruppen att dela ut så många exemplar som möjligt av Byabladet direkt i era brevlådor. Ett litet problem är när det sitter flera brevlådor vid sidan av varandra och det saknas namn på lådorna. Är din låda namnlös så sätt gärna dit en lapp - vi tackar på förhand!

Lite av varje

Kulturhuset har fått ett rejält ansiktslyft! Golvet har slipats och lyser ljusst och fint. Dessutom luktar det precis så gott som bara nyoljade golv kan göra.

Vi tackar för ett väl utfört arbete!

K-G Lundmark har avtackats efter många år som kyrkoherde i vår församling. Byalaget tackade för ett gott samarbete med en tavla av Alf Olsson och önskar K-G ett riktigt gott liv som pensionär!

Byalaget var med på föreningsmässan i Trelleborg. Naturligtvis fanns det kol till salu.